

I.Sygn. akt IV U 378/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Maja Snopeczyńska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 lutego 2018 roku w Ś.

sprawy z odwołań **E. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawach (...) z dnia 04.10.2017 roku

(...) z dnia 11.10.2017 roku

(...) z dnia 07.11.2017 roku

(...) z dnia 01.12.2017 roku

o zasiłek chorobowy

zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawach

(...) z dnia 04.10.2017 roku, (...) z dnia 11.10.2017 roku, (...) z dnia 07.11.2017 roku, (...) z dnia 01.12.2017 roku

w ten sposób, iż przyznaje powódce E. S. prawo do zasiłku chorobowego za okres wskazany w decyzjach.

UZASADNIENIE

Powódka E. S. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 4 października 2017r, 11 października 2017r, 7 listopada 2017r i 1 grudnia 2017r. odmawiających jej prawa do zasiłku chorobowego.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że przebywała na urlopie macierzyńskim i okazało się, że jest w zagrożonej ciąży, w ZUS została poinformowana, że może iść na zwolnienie lekarskie od razu po urlopie macierzyńskim, gdyż pomiędzy wygaśnięciem umowy o pracę a otworzeniem działalności gospodarczej nie było przerwy dłuższej niż 30 dni.

Strona pozwana wniosła o oddalenie odwołania podnosząc, że wniosek o ponowne objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym został zgłoszony w dniu 15 września 2017 roku – w dniu następnym po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, w związku z czym powódkę obejmuje tzw. okres wyczekiwania.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

Powódka E. S. od dnia 15 września 2015 roku do 31 sierpnia 2016 roku podlegała ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu umowy o pracę. Dodatkowo od 14 września 2016 roku rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej.

W okresie od 1 września 2016 roku do 14 września 2016 roku powódka pobierała zasiłek macierzyński po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

15 września 2017 roku – w dniu następnym po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego - powódka zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych w tym dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Następnie w okresie od 15 września do 8 grudnia 2017 roku powódka przebywała na czterech kolejnych zwolnieniach lekarskich.

Decyzjami z dnia 4 października 2017r, 11 października 2017r, 7 listopada 2017r i 1 grudnia 2017r. roku organ rentowy odmówił powódce prawa do zasiłku chorobowego za łączny okres od 15 września do 8 grudnia 2017 roku.

Dowód:

- akta ZUS – w załączeniu, oraz k. 17-21.

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie powódki zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity – Dz. U. z 2014 roku, poz. 159, dalej: ustawa zasiłkowa), zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Okres trwania ubezpieczenia chorobowego to czas, w którym ubezpieczony ma obowiązek opłacania składki lub czas zwolnienia z obowiązku płacenia składki (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2002 roku, sygn. akt: III UZP 4/02, LEX nr 53708).

Zgodnie z art. 1 ustawy zasiłkowej świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.) zw. dalej ustawą systemową. Zgodnie z art. 6 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej m.in. są: pracownikami; osobami prowadzącymi działalność gospodarczą oraz osobami przebywającymi na urlopach wychowawczych lub pobierającymi zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego (art. 6 ust. 1 pkt 1, 5 i 19).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że powódka nieprzerwanie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu zarówno w okresie świadczenia pracy, prowadzenia działalności gospodarczej jak i w trakcie pobierania zasiłku macierzyńskiego, bowiem okres pobierania zasiłku macierzyńskiego i zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego nie stanowi przerwy w podleganiu ubezpieczeniu społecznemu, ale w takiej sytuacji tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych stanowi pobieranie zasiłku macierzyńskiego, a nie zatrudnienie na podstawie umowy o pracę czy prowadzenia działalności gospodarczej.

Zdaniem Sądu od dnia 14 września 2017 roku (zakończenie pobierania zasiłku macierzyńskiego po ustaniu tytułu ubezpieczenia) nastąpiła zmiana podstawy objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem, która miała także wpływ na podleganie przez powódkę ubezpieczeniu chorobowemu. Ubezpieczenie to w przypadku osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy zasiłkowej), jest dobrowolne i podlega się mu wyłącznie na swój wniosek.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy systemowej, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10, a więc: osoby wykonujące pracę nakładczą; osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz osoby z nimi współpracujące, osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące, osoby wykonujące odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania i duchowni.

Przepis ten ogranicza krąg osób, które mogą mu podlegać na wniosek, do tych określonych w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10. Tym samym nie może mu podlegać osoba wymieniona w art. 6 ust. 1 pkt 19, czyli pobierająca zasiłek macierzyński. Innymi słowy, osoba prowadząca pozarolniczą działalność w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, gdyż tym ubezpieczeniem przedsiębiorca może być objęty tylko wówczas, gdy podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Natomiast art. 14 ust. 2 pkt 3 ustawy systemowej stanowi, że dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe ustają od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom. W przypadku powódki, datę ustania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego wyznacza data początkowa pobierania zasiłku macierzyńskiego.

Z art. 9 ust. 1c ustawy systemowej wynika także, że osoby prowadzące działalność gospodarczą, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego. Mogą one jednak dobrowolnie na swój wniosek być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów. Objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony, z zastrzeżeniem ust. 1a (art. 14 ust. 1 ustawy systemowej), przy czym objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4, a więc w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia (art. 14 ust. 1a ustawy systemowej).

Zatem ponowne objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą po ustaniu tytułu podlegania temu ubezpieczeniu, wymaga zgłoszenia pisemnego wniosku przez ubezpieczonego, co wynika z art. 11 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych i co znajduje potwierdzenie również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2012 roku, sygn. I UK 339/11.

Ponadto zgodnie wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2016 roku, sygn. akt II UK 478/15, z chwilą nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego dobrowolne ubezpieczenie chorobowe osoby prowadzącej pozarolniczą działalność ustaje i nie istnieje możliwość przystąpienia do tego ubezpieczenia ani z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego, ani z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, ponieważ takiego uprawnienia nie przewiduje art. 11 ust. 2 u.s.u.s. Przystąpienie do ubezpieczenia chorobowego staje się możliwe po wyczerpaniu zasiłku macierzyńskiego, w związku z przekształceniem się dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w ubezpieczenie obowiązkowe. W ten sposób wynikająca wprost z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obligatoryjna przerwa w ubezpieczeniu chorobowym osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, która nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego, jest równa co najmniej okresowi pobierania tego zasiłku i ulega dalszemu wydłużeniu po wprowadzeniu urlopów rodzicielskich. A zatem powódka w trakcie pobierania zasiłku macierzyńskiego podlegała obligatoryjnej przerwie w podleganiu ubezpieczeniu chorobowemu.

Powódka chcąc uzyskać objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym od dnia następnego po dniu pobierania zasiłku macierzyńskiego, powinna była złożyć do organu rentowego stosowny wniosek w terminie 7 dni od daty wyczerpania zasiłku macierzyńskiego, co też uczyniła, gdyż bezspornym jest, że 15 września 2017 roku – w dniu

następnym po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego - powódka zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych w tym dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Zdaniem Sądu, odwołując się do obowiązującej w systemie ubezpieczeń społecznych zasady równego traktowania ubezpieczonych, w sytuacji powódki zastosowanie ma art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, który stanowi, że do okresów ubezpieczenia chorobowego, o których mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie okresy ubezpieczenia chorobowego, jeżeli przerwa między nimi nie przekroczyła 30 dni lub była spowodowana urlopem wychowawczym, urlopem bezpłatnym albo odbywaniem czynnej służby wojskowej przez żołnierza niezawodowego. Przepis ten należy analogicznie stosować w sytuacji gdy przerwa pomiędzy okresami ubezpieczenia była spowodowana urlopem macierzyńskim, bowiem niezasadnym jest przyjęcie, że z jednej strony ustawodawca pozwala na wliczanie poprzednich okresów ubezpieczenia chorobowego do okresów ubezpieczenia, a z drugiej strony pozbawia tego prawa ubezpieczonych dobrowolnie pobierających zasiłek macierzyński. Podkreślić należy, że powódka – z mocy prawa - została pozbawiona możliwości przystąpienia do ubezpieczenia chorobowego w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego. Przemawia to za uznaniem takiej „przymusowej” przerwy – analogicznie jak w przypadku urlopu wychowawczego czy urlopu bezpłatnego – za przesłankę do zaliczenia poprzednich okresów ubezpieczenia zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż pozwana niezasadnie odmówiła powódce prawa do zasiłku chorobowego za okresy wskazane w zaskarżonych decyzjach i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję.